

BORGARTING LAGMANNSRETT

DOM

Avsagt: 31.03.2008

Saksnr.: 07-106872ASI-BORG/03

Dommere:

Lagdommer
Kst lagdommer
Ekstraordinær lagdommer

Inger Wiig
Hanne Signe Nymoen
Jan Erik Aarsland Olsson

Ankende part

Henry Sæbøe

Advokat Per Danielsen

Ankemotpart

Trygve Hegnar

Advokat Kyrre Eggen

Saken gjelder krav om oppreisning for ærekrenkende utsagn i boken "Hegnar" og i bladet "Kapital".

Saken har sin bakgrunn i en artikkel i bladet Kapital nr 16 for 1980. Artikkelen gjaldt en konkurs som var åpnet i boet til advokat Torgny Hanisch og hadde overskriften "Kineseren Torgny Hanisch". I samme artikkel under overskriften "Null pluss null = null ?" heter det om Henry Sæbøe, som var statsautorisert revisor, og hadde utført et oppdrag for Hanisch i forbindelse med konkursen:

Advokat og ex-eiendomsbesitter Torgny Hanisch har ikke bare en fiffig prosessfullmektig i hr.adv. Alf Nordhus, han har også en smart revisor. Men kanskje for smart? For null pluss null er vel fremdeles null?

Statsautorisert revisor Henry Sæbøe fremla i Oslo Byrett en formuesoppstilling for Torgny Hanisch som viste at Hanisch hadde en nettoformue på 8,4 millioner da han ble slått konkurs den 12. februar i år.

På grunn av omtalen i artikkelen reiste Sæbøe sak mot Kapital ved Trygve Hegnar. Saken ble forliket den 3. mai 1984. I forliket heter det blant annet:

Formuesoppgaven ble utarbeidet på et tidspunkt hvor flere forhold, så vel faktiske som rettslige, var uavklart. Arbeidet bød også på skjønnsmessige vurderinger. Meningen med redaktør Trygve Hegnars omtale var kun å gi uttrykk for uenighet i og faglig kritikk mot noen punkter i formuesoppgaven. Kapitals kommentarer ble imidlertid ikke helt dekkende. Det var ikke meningen å skade statsautorisert revisor Henry Sæbøes omdømme som revisor.

I forliket inngikk også avtale om at begge parter i fremtiden ville "avstå fra enhver omtale av innholdet i forliket".

Høsten 2002 ga Schibsted forlag ut boken "Hegnar" som var skrevet av Niels Christian Geelmuyden. I boken på side 180 står det:

Kapital-året blir innledet med at statsautorisert revisor Henry Sæbøe beslutter å gå til injuriersak mot Hegnar. Saken gjelder Kapitals skriverier omkring bevisopptakene i Torgny Hanisch' konkurs-ankesak. Sæbøe utarbeider en regnskapsrapport på oppdrag fra Hanischs daværende prosessfullmektig Alf Nordhus.

Revisoren blir i artikkelen beskrevet som "smart, kanskje litt for smart". Det skrives videre om "revisorknep som ennå ikke er sendt ut fra revisorenes informasjonskontor". Advokat Erik Hirsch nedlegger påstand om fengselsstraff.

Sæbøe har videre påpekt et avsnitt fra boken på side 212 hvor det heter at:

Den 8. mai skulle rettssaken mot den statsautoriserte revisoren Henry Sæbøe startet. Han som i Kapital 16, 1980 ble anklaget for "revisorknep" og "smartheit" i Hanisch-saken. Dagen før dagen får så saken en brå vending. I rettslig forlik mottar revisoren en uforbeholden beklagelse fra Hegnar. Beklagelsen publiseres i Aftenposten.

Dessuten påtar Hegnar seg å betale alle Sæbøes saksomkostninger i sakens anledning. Meget uvant til Hegnar å være, men han har ikke tid til flisespikkende uker i byretten. Upassende er det i høy grad også å skulle sitte tre uker i fengsel, hvilket kunne blitt utfallet. Han biter i det sure eplet, forvisset om at et fruktfat venter ham på en helt annen arena.

På bakgrunn av omtalen i boken skrev advokat Per Danielsen den 7. april 2004 til Hegnar. I brevet påberopes at ”injuriene mot Sæbøe i en sak som for lengst er forliket” gjentas, og at dette åpenbart dreier seg om ærekrenkende beskyldninger og avtalebrudd, og at det følgelig er grunnlag for krav om erstatning og oppreisning. I brev av 13. april 2004 til advokat Danielsen viser Hegnar til at han verken har skrevet eller utgitt boken, og at han verken har brutt forliket eller fremsatt injurier. I brev av 19. mai 2004 fra advokat Danielsens kontor tas det forbehold om at rettslige skritt vil bli innledet uten ytterligere varsel.

På bakgrunn av dette skrev Hegnar en lederartikkel i Kapital nr 10 for 2004 under overskriften ”Revisorknep” hvor det fremgår at:

Advokat Per Danielsen, som ble omtalt her i forrige nummer fordi han, så langt, bare i perioden 2000 til 2004, har anlagt 25 injuriersaker på vegne av klienter, men hvor bare fire saker er gått i Danielsens favør, ser helt ut til å ha mistet gangsynet.

På vegne av revisor Henry Sæbøe krever Danielsen erstatning og dekning av salær til seg selv for angivelig ærekrenkende beskyldninger mot Sæbøe som skal være fremsatt og gjentatt av oss.

På typisk slurvete Danielsen-vis heter det: ”Grunnlaget er derfor til stede for å kunne kreve både det ene og det andre”.

Men vi skjønner intet av kravet. Saken stammer fra Kapital nr. 16 i 1980 hvor kapital omtalte den berømte Hanisch-konkursen, og hvor revisor Henry Sæbøe hadde laget en regnskapsrapport på vegne av Hanisch. Denne rapporten mente vi var så mangelfull at vi beskrev Sæbøe som ”smart, kanskje litt for smart”, og vi skrev om ”revisorknep som ennå ikke er sendt ut fra revisorenes informasjonskontor”.

Knapt noen, utenom advokat Per Danielsen, vil i dag hevde at dette er straffbare og ærekrenkende uttalelser.

Men for å unngå en kostbar og tidkrevende rettssak beklaget vi i 1983 uttalelsene, og Sæbøesaken var dermed ute av verden.

Inntil nå. For i biografien *Hegnar*, skrevet av Niels Chr. Geelmuyden i 2002 og utgitt av Schibsted forlag, refererer Geelmuyden til denne saken og gjengir de påklagede utsagnene. Som en del av vår og Kapitals historie mer enn 20 år tilbake.

Dette mener advokat Per Danielsen er brudd på forliket av 1983, og han krever både oppreisning og erstatning, samt en beklagelse.

Men her må vi skuffe advokat Danielsen. Det blir ingen penger å hente hos oss.

Vi tar selvfølgelig intet ansvar for hva Niels Chr. Geelmuyden har skrevet og Schibsted forlag har utgitt.

Rent bortsett fra at vi ikke på noen måte anser utsagnene fra 1980 som rettsstridige ærekrenkelser i år 2004.

Danielens lettvinne påskudd for å prøve å få penger av oss er at vi angivelig har godkjent Geelmuydens bok. Men der må vi skuffe Danielsen igjen. Eneansvarlig for biografien er forfatteren Niels Chr. Geelmuyden. Man behøver ikke være en veldig god jurist for å skjønne det.

Hvis Henry Sæbøe virkelig tar ut søksmål, regner vi med at han må betale salær både til advokat Per Danielsen og til våre advokater.

En rettergangsbot for utidig rettssak er også snublende nær. Listen over tapte saker for advokat Per Danielsen kan bli enda lenger.

Henry Sæbøe tok ut stevning mot Trygve Hegnar den 24. august 2004 med krav om mortifikasjon og oppreisning. Hegnar tok til motmæle.

Oslo tingrett avsa 1. august 2005 dom med slik domsslutning:

1. Trygve Hegnar frifinnes.
2. Henry Sæbøe dømmes til innen 2 – to – uker regnet fra dommens forkynnelse å betale saksomkostninger med 83 416 – åttitretusenfirehundreogseksten – kroner til Trygve Hegnar med tillegg av lovens rente fra forfall til betaling skjer.

I forbindelse med tingrettens behandling ble kravet om mortifikasjon frafalt. Tingretten la også til grunn at Sæbøes anførsel om at Hegnar kunne holdes ansvarlig for innholdet i boken ”Hegnar”, var frafalt. Etter tingrettens vurdering var det ikke grunnlag for å tilkjenne Sæbøe oppreisning, og Hegnar ble frifunnet.

For nærmere detaljer vedrørende saksforholdet vises til tingrettens dom og lagmannsrettens bemerkninger nedenfor.

Den 2. september 2006 anket Henry Sæbøe, ved advokat Rasmus Asbjørnsen, dommen til Borgarting lagmannsrett. I prosesskriv av 7. september 2005 (også kalt anke) fremgår det at advokat Bjørn Fr. Salvesen hadde overtatt som prosessfullmektig for Sæbøe. Trygve Hegnar tok til motmæle i anketilsvar av 16. september 2005.

I prosesskriv av 5. oktober 2006 meddelte advokat Bjørn Fr. Salvesen at han trakk seg som prosessfullmektig for Sæbøe.

Lagmannsretten tilskrev deretter Sæbøe ved brev 23. oktober 2006 og ba om at han eller ”en annen prosessfullmektig som kan innstå for dette”, innbetalte ankegebyret på 20 280 kroner innen to uker.

Beløpet ble ikke innbetalt innen fristen, og lagmannsretten avsa den 23. november 2006 kjennelse om avvisning av anken. Ankegebyret ble deretter innbetalt den 24. november 2006.

I brev av 21. desember 2006 fremsatte advokat Danielsen på vegne av Sæbøe begjæring om oppreisning for oversittelse av fristen for å innbetaling av ankegebyret. Lagmannsretten av slo begjæringen i brev av 7. mars 2007. Etter dette begjærte Sæbøe omgjøring av lagmannsrettens beslutning, subsidiært ble beslutningen påkjært. Spørsmålet om oppreisning ble forelagt partene til uttalelse hvoretter lagmannsretten den 20. juni 2007 avsa kjennelse om at det likevel ble gitt oppreisning mot fristoversittelsen. Det ble også besluttet at spørsmålet om tilkjennelse av saksomkostninger skulle avgjøres i forbindelse med ankesaken.

Ankeforhandling ble holdt 6. mars 2008 i Borgarting lagmannsretts hus. Partene møtte sammen med sine prosessfullmektiger og avga forklaring. Om bevisføringen for øvrig vises til rettsboken.

Den ankende part, **Henry Sæbøe**, har i hovedtrekk anført:

Når det gjelder Sæbøes krav om oppreisning, er grunnlaget dels det som står skrevet i boken ”Hegnar” på side 180 hvor Sæbøe blir omtalt som ”smart, kanskje litt for smart” og beskyldes for ”revisorknep som ennå ikke er sendt ut fra revisorenes informasjonskontor”. Det er for øvrig ikke riktig som anført av Hegnar, at denne anførselen ble frafalt i forbindelse med tingrettens behandling. Selv om Geelmuyden har basert sine beskrivelser av sakene som omtales på opplysninger i mediene, har han fått låne Hegnars presseklipp om seg selv. Hegnar har også tatt forbehold om å godkjenne boken. Hegnar har på denne bakgrunn uansett medvirket til utgivelsen, eventuelt ved uaktsomhet. Hvis denne saken skulle omtales, ville det vært naturlig å ta forbehold om at Sæbøes navn ble anonymisert ved omtalen.

Grunnlag for kravet er også artikkelen i Kapital nr 10 for 2004 hvor Hegnar beskriver Sæbøe på lederplass som ”smart, kanskje litt for smart”. I artikkelen blir også Sæbøe beskyldt for ”revisorknep som ennå ikke er sendt ut fra revisorenes informasjonskontor”. Hegnar ga en full presentasjon av saken som var forlikt, gjentok påstandene fra 1980 og ga uttrykk for at de var berettigede. Han uttalte at forliket kun ble inngått for å unngå prosess, men presiserte ikke at han i sin tid beklaget uttalelsene, og at han betalte et beløp til dekning av saksomkostninger.

Trygve Hegnar kan holdes ansvarlig som medvirker for første forhold og som hovedmann for det andre, jf skadeserstatningsloven § 3-6 sammenholdt med straffeloven §§ 246 og 247, som rammer begge ansvaralternativer.

Det anføres at alle de fire påklagede utsagn riktig fortolket inneholder ærekrenkende faktabeskyldninger som er egnet til å skade den tillit revisor Sæbøe har krav på beskyttelse av i næring, jf straffeloven § 247. Subsidiært anføres at utsagnene er verdiutsagn (karakteristikker) som ikke har bevist belegg. Ingen av utsagnene er beskyttet av ytringsfriheten i EMK artikkel 10, som må vike i interesseavveiningen til fordel for den beskyttelse artikkel 8 gir.

Sæbøe har etter dette krav på oppreisning med et beløp fastsatt etter lagmannsrettens skjønn begrenset oppad til 400 000 kroner, jf skadeserstatningsloven § 3-6 og straffeloven §§ 246 og 247.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Trygve Hegnar dømmes til å betale oppreisningserstatning til Henry Sæbøe med et beløp fastatt etter lagmannsrettens skjønn, begrenset oppad til kr. 400.000,-.
2. Trygve Hegnar dømmes til å betale Henry Sæbøes saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten med tillegg for lovens forsinkelsesrente fra forkynnelsen av lagmannsrettens dom og til betaling skjer.

Ankemotparten, **Trygve Hegnar**, har i hovedtrekk anført:

Sæbøe frafalt anførselen om at Hegnar kunne gjøres ansvarlig for innholdet i boken "Hegnar" rett før hovedforhandlingen i tingretten. Hegnar stiller derfor spørsmål til om Sæbøe har anledning til å reise denne anførselen på nytt for lagmannsretten.

Denne delen av saken knytter seg uansett til feil saksøkt. Hegnar har verken skrevet eller utgitt boken og har dermed intet rettslig ansvar for bokens innhold. Han har heller ikke medvirket til bokens innhold på annen måte.

Subsidiært anføres at boken ikke inneholder ærekrenkende påstander mot Sæbøe. Det forhold at boken beskriver den rettstvist som vitterlig fant sted mellom partene i 1980, kan ikke anses som noen ærekrenkelse av Sæbøe. Atter subsidiært anføres at ytringene i boken er beskyttet av ytringsfriheten. Det vises i denne forbindelse til de samme synspunkter som gjøres gjeldende angående artikkelen fra 2004.

Når det gjelder lederartikkelen, inneholder denne ingen ærekrenkende beskyldning mot Sæbøe. Artikkelen kommenterer bare det forhold at det er varslet søksmål mot Kapital og retter seg mot advokat Danielsen og det rettslige syn han forfekter. I artikkelen omtales kun den rettstvist som vitterlig fant sted mellom partene i 1980, noe som ikke utgjør noen ærekrenkelse av Sæbøe.

Subsidiært anføres at ytringene er beskyttet av ytringsfriheten. Ankemotparten må generelt sett kunne beskrive den tvist som vitterlig fant sted mellom partene i 1980. Uansett må ankemotparten kunne omtale den tvist som vitterlig eksisterte mellom partene i 1980 som faktisk bakgrunn for den kritikk han retter mot advokat Danielsens syn på injurieretten. Det anføres også at de ytringer denne saken gjelder, er vurderinger "value judgements" som er beskyttet av ytringsfriheten. Uten at det har betydning for løsningen av nærværende sak, anføres i tillegg at ytringene som ble fremsatt i Kapital i er beskyttet av ytringsfriheten.

Det er følgelig ikke grunnlag for å tilkjenne Sæbøe oppreisning i saken. Når det gjelder kravets størrelse anføres subsidiært at Sæbøe som er født i 1924, har opplyst at han avsluttet sin næringsvirksomhet i 2004. Hvis retten skulle komme til at Hegnar har fremsatt en ærekrenkelse, har den uansett ikke vært egnet til å skade hans yrkesutøvelse.

Det er nedlagt slik påstand:

1. Tingrettens dom stadfestes.
2. Henry Sæbøe dømmes til å betale sakens omkostninger for lagmannsretten, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.

Lagmannsretten bemerker:

Hegnar har gjort gjeldende at Sæbøe har frafalt anførselen om at boken "Hegnar" gir grunnlag for kravet om oppreisning før hovedforhandlingen i tingretten. Sæbøe har bestridt at denne anførselen er frafalt.

Tingretten har lagt til grunn at Sæbøe på grunnlag av "anførselsskriv og behandlingen under hovedforhandlingen", har frafalt anførselen om at Hegnar kan holdes ansvarlig for innholdet i boken "Hegnar". Likevel vises det til innholdet i boken i anken og prosesskrivet av 7. september 2007. I prosesskriv av 12. oktober 2007, som svar på lagmannsrettens fristbrev etter tvistemålsloven § 375, heter det at Sæbøe vil gjøre gjeldende de samme anførsler og bevis som for tingretten.

Lagmannsretten kan ikke se at det fremgår hva tingretten har bygget på når det legges til grunn at anførselen er frafalt. Innholdet i boken er foranledningen til at Sæbøe varslet om at han vurderte å gå til "rettslige skritt" i saken. Den korrespondanse som fulgte etter dette,

var også foranledningen til lederartikkelen i Kapital 2004. Etter dette finner lagmannsretten at det som er skrevet i boken har slik sammenheng med artikkelen, at det ikke er rimelig grunn for Hegnar til å motsette seg at anførselen gjøres gjeldende. Etter dette vil lagmannsretten også ta stilling til denne anførselen i ankesaken.

Vilkårene for å kunne kreve oppreisning for en påstått ærekrenkelse fremgår av skadeserstatningsloven § 3-6. Bestemmelsens første ledd lyder:

Den som har krenket en annens ære eller privatlivets fred, skal, såfremt han har vist uaktsomhet eller vilkårene for straff er til stede, yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten under hensyn til den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke økonomisk art som retten finner rimelig.

Det skal etter rettspraksis legges til grunn at krenking av en annens ære foreligger når gjerningsbeskrivelsen i straffeloven §§ 246 og 247 er oppfylt. I tillegg kreves at ærekrenkelsen er rettsstridig, jf avgjørelse inntatt i Rt 2005 side 1677 (Fædrelandsvennen). Når krenking er forøvd i trykt skrift, følger det av § 3-6 andre ledd at eier eller utgiver kan pålegges å betale slik ytterligere oppreisning som retten finner rimelig.

Når det gjelder påståtte ærekrenkelser i boken "Hegnar", har Sæbøe gjort gjeldende at Hegnar kan holdes ansvarlig som medvirker til utsagnene i boken, mens Hegnar har bestridt at han har ansvar for bokens innhold.

Hegnar har forklart at han ikke likte at boken skulle skrives. Grunnen til dette var blant annet at han var redd for hvordan han ville bli fremstilt. Han forbeholdt seg av denne grunn rett til å lese gjennom boken og nekte manus utgitt i bokform hvis totalinntrykket ble for negativt. Denne retten benyttet han seg ikke av. Det eneste Hegnar bisto med når det gjaldt bokens innhold, var å gi Geelmuyden tilgang til et arkiv med presseklipp han hadde i sin besittelse. Hegnar har anført at dette ikke innebar at han godkjente boken.

Lagmannsretten viser til at boken "Hegnar" er skrevet av Geelmuyden og utgitt på Schibsted forlag. Verken det forhold at Hegnar hadde anledning til å stoppe utgivelse av boken, eller det forhold at Geelmuyden fikk tilgang til de presseklipp Hegnar hadde samlet, kan etter lagmannsrettens vurdering medføre at Hegnar har medvirket til utgivelse av boken. Det er heller ikke på annet grunnlag sannsynliggjort at Hegnar har medvirket til utgivelsen. Etter lagmannsrettens vurdering er det følgelig ikke grunnlag for å kreve oppreisning fra Hegnar for påståtte ærekrenkelser i boken.

Det gjenstår for lagmannsretten å ta stilling til om det er grunnlag for krav om oppreisning etter lederartikkelen i Kapital i 2004.

Sæbøe har krevd oppreisning i saken under henvisning til straffeloven §§ 246 og 247. Straffeloven § 246 beskytter en persons æresfølelse, mens § 247 beskytter omdømmet. Med "æresfølelse" i § 246 menes en persons moralske og sosiale personlighetskvaliteter. Etter § 247 rammes adferd som er egnet til å skade en annens gode navn og rykte, eller utsette vedkommende for hat eller ringeakt eller tap av den for vedkommende stilling eller næring fornødne tillit.

Det er et visst sammenfall mellom bestemmelsenes virkeområde blant annet ved at adferd som rammes av alternativene "gode navn og rykte" og "hat" eller "ringeakt" i § 247 ved omtale, også som regel faller inn under § 246 ved tiltale. Derimot omfatter § 246 ikke adferd som rammes etter § 247 ved at den er egnet til å medføre "tap av den for vedkommende stilling eller næring fornødne tillit". Utgangspunktet er at bare "gjennomsnittsåren" beskyttes, jf Andenæs/Bratholm: Spesiell strafferett, tredje utgave, side 168 følgende.

I lederartikkelen fra 2004 blir det vist til opplysninger i artikkelen fra 1980 om Sæbøes yrkesutøvelse. Den aktuelle bestemmelsen er etter lagmannsrettens oppfatning straffeloven § 247. Spørsmålet er om innholdet i lederartikkelen i 2004 var egnet til å skade Sæbøes gode navn og rykte. Dersom omtalen ikke rammes av dette alternativet, kan straffeloven § 246 etter lagmannsrettens syn ikke anses overtrådt selv om omtalen skulle føles krenkende.

Ved avgjørelsen av spørsmålet om artikkelen er egnet til å ramme Sæbøes gode navn og rykte, må det for det første tas stilling til om det er rettet en beskyldning mot Sæbøe. Om det er tilfellet, beror på en helhetsvurdering av lederartikkelen. Det avgjørende er hvordan en alminnelig leser vil oppfatte den, jf avgjørelse inntatt Rt 2004 side 1483. Selv om det ligger en beskyldning i det som ytres, foreligger likevel ikke brudd på straffeloven § 247 dersom ytringen ikke er rettsstridig.

Lederartikkelen i Kapital fra 2004 var, som nevnt ovenfor, foranlediget av at advokat Danielsen hadde varslet at han vurderte rettslige skritt som følge av innholdet i boken "Hegnar". I artikkelen ble det innledningsvis redegjort for at advokat Danielsen hadde anlagt 25 injuriersaker i perioden fra 2000 til 2004 på vegne av sine klienter, men at bare fire av sakene "hadde gått i Danielsens favør". I artikkelen ble advokat Danielsen også kritisert for sin håndtering av Sæbøesaken og det het i den forbindelse at "[h]vis Henry Sæbøe virkelig tar ut søksmål, regner vi med at han må betale salær både til advokat Per

Danielsen og til våre advokater”. I artikkelen var forsiden av en tidligere utgave av Kapital, hvor advokat Danielsen var avbildet under tittelen ”Cowboy-jus”, gjengitt. Til tross for at artikkelen hadde overskriften ”Revisorknep”, som åpenbart henspiller på Sæbøes forhold, anser lagmannsretten det klart at artikkelen etterlater det inntrykket at den gjelder advokat Danielsens yrkesutøvelse.

Det er vanskelig å se at lederartikkelen fra 2004 gjentar beskyldningene fra 1980 mot Sæbøe. At det i artikkelen brukes ord som ”mente vi var mangelfull” og ”vi skrev om”, forsterker lagmannsrettens klare inntrykk av at det kun vises til den tidligere saken.

Omtalen av 1980-saken i lederartikkelen fra 2004, er referat av hovedpunkter i rettstvisten fra 1980. I artikkelen skriver Hegnar at ”[k]napt noen, utenom advokat Per Danielsen, vil i dag hevde at dette er straffbare ærekrenkende uttalelser”. Etter lagmannsrettens vurdering vil ikke en alminnelig leser oppfatte omtalen som en ny beskyldning mot Sæbøe. Lagmannsretten finner ikke grunn til å gå inn på hvorvidt artikkelen i Kapital i 1980 i sin tid, eller vurdert ut fra dagens rettslige situasjon, kan anses som rettsstridige, ærekrenkende beskyldninger mot Sæbøe.

Omtalen av 1980-saken i lederartikkelen fra 2004 kan, slik lagmannsretten ser det, ikke anses som en beskyldning eller et verdiutsagn som gir grunnlag for tilkjennelse av oppreisning. Det er etter dette ikke nødvendig å ta stilling til det som for øvrig er anført av Sæbøe. Tingrettens dom, domsslutningen punkt 1, blir etter dette å stadfeste.

Anken har vært forgjeves, og Henry Sæbøe har tapt saken fullstendig.

Omkostningsspørsmålet skal avgjøres etter tvistemålsloven § 180 første ledd.

Lagmannsretten finner ikke grunn til å anvende unntaksbestemmelsen og fritta Sæbøe for omkostningsansvaret for lagmannsretten. Advokat Eggen har fremlagt omkostningsoppgave på 98 650 kroner, herav 95 600 kroner i salær. Sæbøe har ikke hatt innvendinger til oppgaven. Selv om salæret kan synes noe høyt, finner lagmannsretten ikke tilstrekkelig grunn til å redusere dette.

Når det gjelder saksomkostninger for tingretten, er det materielle resultat lagmannsretten har kommet til avgjørende for vurderingen. Etter hovedregelen i tvistemålsloven § 172 første ledd skal Sæbøe betale saksomkostningene til Hegnar for tingretten. Lagmannsretten finner ikke grunn til å gjøre unntak fra hovedregelen, og tingrettens dom, domsslutningen punkt 2, blir også å stadfeste.

Avslutningsvis bemerkes at advokat Danielsen har inngitt en omkostningsoppgave hvor salær for lagmannsretten er oppgitt til 180 093 kroner inkludert merverdiavgift. Det er opplyst at deler av kravet er påløpt i forbindelse med Sæbøes begjæring om oppreisning

som nevnt innledningsvis. I prosesskriv av 29. mai 2007 fra advokat Danielsen er det angitt at det er påløpt saksomkostninger i forbindelse med begjæringen om oppreisning med 23 300 kroner.

Lagmannsretten er innforstått med at det har påløpt omkostninger i forbindelse med fristoversittelsen og begjæringen om oppreisning. Selv om dette hensyntas, anser lagmannsretten at verken sakens karakter eller dens omfang rettferdiggjør et salær i denne størrelsesorden. Lagmannsretten finner det riktig å gjøre Henry Sæbøe oppmerksom på retten til å begjære lagmannsrettens fastsettelse av godtgjørelse til prosessfullmektigen, jf tvistemålsloven § 52 annet ledd jf første ledd. Slik begjæring må fremsettes innen en måned regnet fra tidspunktet for avsigelse av dommen her.

Dommen er enstemmig.

D o m s s l u t n i n g :

1. Tingrettens dom stadfestes.
2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler Henry Sæbøe til Trygve Hegnar 98 650 – nittiåttetusensekshundreogfemti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av dommen med tillegg av den alminnelige rente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første punktum fra forfall til betaling skjer.

Inger Wiig

Hanne Signe Nymoen

Jan Erik Aarsland Olsson

Bekreftes for
førstelagmannen: